

Прус Л. Р., кандидат економічних наук, доцент, завідувач відділу дослідження митних зобов'язань Науково-дослідного центру митної справи Науково-дослідного інституту фіскальної політики, Університет державної фіскальної служби України, м. Хмельницький, Україна

ORCID ID: 0000-0002-1871-6053

e-mail: luda_prus@ukr.net

Система критеріїв відбору суб'єктів господарювання для розпорядження майном, що переходить у власність держави

У статті відзначено недоліки поточної процедури відбору підприємств, що здійснюється митницями при розпорядженні майном, що переходить у власність держави. За результатами аналізу чинного законодавства, зокрема постанов КМУ від 4 грудня 2019 р. № 1014 та №1050, які встановили новий механізм реалізації товарів на митних аукціонах, редукаціях в електронній торговій системі та порядок розпорядження підкацізними товарами (алкогольні напої, тютюнові вироби), запропоновано систему критеріїв відбору суб'єктів господарювання для розпорядження майном, що переходить у власність держави та надано пропозиції щодо вибору виконавців операцій з таким майном.

Сформовано кваліфікаційні вимоги до суб'єктів за такими напрямками діяльності: організація зберігання майна; організація оцінки майна; організація реалізації майна; організація переробки, утилізації або знищення майна; організація надання супутніх послуг. Визначено документи, що подаються до відбору та встановлено процедуру проведення відбору.

Ключові слова: критерії відбору; розпорядження майном; публічне управління; способи розпорядження.

Prus Liudmyla, PhD (Economics), Associate Professor, Head of Department of Researches of Customs Obligations off Scientific and Research Center of Customs Affair of RI of Fiscal Policy, University of State Fiscal Service of Ukraine, Khmelnytsky, Ukraine

System of Criteria for Selection of Economic Entities for Disposal of State-Owned Property

Abstract. Introduction. *Under current law, specialized entities may be involved in property transactions that have become state-owned property in violation of customs legislation. Investigation of the mechanism of selection of economic entities involved in customs transactions in state-owned property for violation of customs legislation, namely: custodians, sellers, valuation entities and processing services or the destruction (disposal) of property made it possible to conclude that a significant number of aspects of the disposal of customs property still remain unregulated legally. In particular, no selection criteria have been set for the relevant line of business related to the disposal of goods. Therefore, the urgent issue is to ensure transparency and to enable the relevant customs commissions to identify the tenderer who has offered the most advantageous price offer and is the most qualified.*

The purpose of this article is to formulate a system of criteria for the selection of economic entities for transactions with property that has become the property of the state for violation of customs legislation.

Results. *A system of criteria for the selection of economic entities for the disposal of state-owned property is proposed, and proposals are made for the selection of executors of transactions with such property. Qualification requirements have been formed for the subjects in the following areas of activity: organization of storage of property; organization of property valuation; organization of the sale of property; organization of processing, disposal or destruction of property; organization of provision of related services. The supporting documents for the selection have been identified and the selection procedure has been established.*

Conclusions. *Therefore, in Ukraine there is a need to improve the procedure for selecting economic entities to dispose of state-owned property, which provides for the determination of selection criteria, their assessment by the relevant Commissions, in order to ensure the selectivity, completeness and sufficiency of the implementation of means of disposal, became state property. Given the above, the author proposes to create a system of criteria for the selection of economic entities based on the qualification requirements for the respective areas of activity. Therefore, further scientific exploration should be to improve the organization of the work of customs commissions to carry out transactions with property that becomes state property for violation of customs legislation.*

Keywords: selection criteria; property management; public administration; methods of disposal.

JEL Classification: H19.

Постановка проблеми. Практика роботи комісій з питань розпорядження майном, що переходить у власність держави митниць, яка формується відповідно до вимог пункту 7 Порядку обліку, зберігання, оцінки конфіскованого та іншого майна, що переходить у власність держави, і розпорядження

ним, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 серпня 1998 року № 1340 (далі – Порядок № 1340), є постійним колегіальним органом та створюється з метою розпорядження майном, що обліковується митницею, та яким митниця набула права розпорядження відповідно до Митного кодексу

України. Аналіз чинного законодавства у цій сфері дозволив виявити відсутність конкретного нормативно-правового акту, яким би був встановлений єдиний підхід до розпорядження майном, що переходить у власність держави та уніфікації документів, які складаються у ході роботи з ним. Для того, щоб відбір суб'єктів господарювання дійсно відбувався прозоро і давав змогу визначити учасника, який запропонував вигідну цінову пропозицію та є найбільш кваліфікованим для проведення необхідних операцій розпорядження, потрібно терміново та невідкладно розробити відповідні методичні рекомендації з окремих питань організації роботи митниць з розпорядження майном, що переходить у власність держави, зокрема й у частині вибору виконавця.

Відповідно до Митного кодексу України (далі – МКУ), така Комісія визначає способи розпорядження майном, що перейшло у власність держави за наступних підстав, зокрема щодо:

- товарів з обмеженим терміном зберігання, вилучені правоохоронними органами або затримані митницями як предмети порушення митних правил;
- товарів, строки зберігання чи перебування яких під митним контролем, встановлені Митним кодексом України, закінчилися, за якими власник або уповноважена ним особа не звернулася до закінчення таких строків (у тому числі: такі, що за рішенням суду підлягають поверненню власнику, за яким власник не звернувся);
- товарів, розміщених в митний режим відмови на користь держави;
- товарів, які були виявлені (знайдені) під час здійснення митного контролю в зонах митного контролю та власник яких невідомий.

Статтею 243 МКУ встановлено основні аспекти розпорядження товарами, транспортними засобами комерційного призначення, зокрема зазначено, що застосуються такі способи розпорядження майном:

- переробка, утилізація чи знищення;
- передання іншому органу державної виконавчої влади для подальшого розпорядження;
- прискорена розпорядча процедура (для майна, зберігання якого ускладнено, яке швидко втрачає свою вартість, а також майна у вигляді товарів або продукції, яке піддається швидкому псуванню);
- реалізація на митному аукціоні;
- реалізація за договором комісії;
- безоплатна передача.

Здійсненню таких операцій відповідно до Порядку № 1340 передують відповідний облік, визначення облікової вартості та зберігання майна.

Отже, для усунення вищезазначених недоліків відсутності критеріїв відбору для здійснення відповідного напрямку діяльності, пов'язаних з розпорядженням товарами, необхідно, щоб відбір дійсно відбувався прозоро та давав змогу визначити

учасника, який запропонував вигідну цінову пропозицію та є найбільш кваліфікованим.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Висвітленню теоретичних та прикладних аспектів розпорядження майном, що перейшло у власність держави, присвячені праці В. А. Бондаренка [1], С. А. Попеля [2-5], Л. Р. Прус [6], У. В. Романюк [7]. Так, стаття У. В. Романюк [7] присвячена розкриттю типології товарів, що вилучаються чи приймаються на зберігання митницями та операції з ними. Є певні інші наукові напрацювання у цій царині, однак внаслідок змін у виконавчому впровадженні, законодавства України з питань державної митної справи, порядку розпорядження майном, що переходить у власність держави, який встановлюється Кабінетом Міністрів України тощо. Проте не сформовано єдиної системи вимог до суб'єктів господарювання, яких залучає Комісія для розпорядження таким майном в Україні, зокрема вибору суб'єктів господарювання для здійснення деяких операцій, недостатньо висвітлені.

Формулювання цілей дослідження.

Метою написання статті є формування пропозицій щодо створення системи критеріїв відбору суб'єктів господарювання для здійснення операцій з майном, що перейшло у власність держави за порушення митного законодавства (далі – система критеріїв).

Виклад основного матеріалу дослідження. Залучення суб'єктів господарювання до розпорядження майном проводиться Комісією в першому кварталі року (та за потреби протягом року) на основі вибору найкращої комерційної пропозиції від претендентів та їх відповідності встановленим законодавством вимогам.

Відповідно до особливостей здійснення публічного управління майном, що переходить у власність держави за порушення митного законодавства, відбір суб'єктів господарювання має проводитися на основі кваліфікаційних вимог за такими напрямками діяльності:

- організація зберігання майна;
- організація оцінки майна;
- організація реалізації майна;
- організація переробки, утилізації або знищення майна;
- організація надання супутніх послуг.

Поряд з цим, суб'єкти господарювання, які бажають взяти участь у відборі за більш ніж одним напрямом діяльності, мають подати документацію окремо за кожним напрямом.

За результатами відбору може визначитися як один, так і декілька суб'єктів господарювання для залучення до здійснення операцій з майном, окрім напрямку діяльності «Організація реалізації майна», де відбирається лише один суб'єкт господарювання. Визначення декількох суб'єктів господарювання за одним напрямом діяльності можливо виключно за умови надання такими суб'єктами послуг, які не можуть бути отримані від одного суб'єкта.

Враховуючи, що майно, про яке йдеться може вже зберігатися у певного зберігача, тому при виборі суб'єкта господарювання за напрямом діяльності «Організація реалізації майна» рекомендуємо додаткову перевагу надавати тому суб'єкту господарювання, якого обрали за напрямом діяльності «Організація зберігання майна».

За більш ніж одним напрямом діяльності може бути визначено одного й того ж суб'єкта господарювання, окрім напрямів діяльності «Організація оцінки майна» та «Організація реалізації майна», послуги за якими мають надаватися різними суб'єктами господарювання.

Може додатково проводитися відбір суб'єктів господарювання за напрямами діяльності протягом року у разі, якщо обраний суб'єкт господарювання:

- відмовляється від укладання договору;
- не може забезпечити надання всього обсягу послуг з розпорядження майном через перевищення обсягів такого майна над його орієнтовним значенням;
- має такі напрями та специфікації на поточний рік, що не забезпечують можливість розпорядження окремими видами майна;
- якщо в поточному році розірвано договір за певним напрямом діяльності.

До підтвердних документів, що подаються до відбору належать:

- заява на участь у відборі (із зазначенням найменування суб'єкта господарювання, місцезнаходження, телефону, факсу, складу керівництва (ПІБ, посади), форми власності та організаційно-правової форми);
- копія установчого документа, засвідчена суб'єктом господарювання;
- витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- копії ліцензій на право здійснення окремих видів господарської діяльності (за наявності відповідно до напрямку);
- копії фінансової звітності суб'єкта господарювання (баланс (звіт про фінансовий стан) та звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)) або для мікропідприємств, малих підприємств та підприємствами, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат відповідно до податкового законодавства фінансової звітності малого підприємства (баланс і звіт про фінансові результати), фінансової звітності мікропідприємства (баланс і звіт про фінансові результати) за останній звітний період, що передує даті подачі документів;
- довідка щодо відсутності рішення про порушення проти суб'єкта господарювання справи про банкрутство чи визнання його в установленому порядку банкрутом (датована не раніше ніж за 20 календарних днів до дня подання документації);
- копії документів, що підтверджують відповідність суб'єкта господарювання кваліфікаційним вимогам;

– інформаційна довідка про відсутність протягом минулого року порушень за напрямом діяльності, з якого проводиться відбір;

– інформаційна довідка щодо результатів здійснення діяльності з розпорядження майном протягом попереднього року (подається суб'єктами господарювання, які залучалися торік та (або) з якими були укладені відповідні договори).

Комерційна пропозиція суб'єктів господарювання має містити пропозицію щодо:

- цін надання послуг (у національній валюті України та (або) у відсотках);
- строк виконання послуг (в календарних днях) у випадках, коли така характеристика відбору є суттєвою.

Система критеріїв включає основні та додаткові кваліфікаційні вимоги. До участі у відборі доцільно допускати лише тих суб'єктів господарювання, які відповідають таким основним кваліфікаційним вимогам:

- мають статутне право на розпорядження майном за напрямом діяльності, з якого проводиться відбір;
- мають досвід роботи за напрямом діяльності, з якого проводиться відбір, не менше одного року;
- протягом минулого року не допускали порушень за напрямом діяльності, з якого проводиться відбір (для суб'єктів господарювання, які залучалися торік та (або) з якими були укладені відповідні договори), якими є:
  - відмова від надання послуг з розпорядження майном за напрямом діяльності, з якого проводиться відбір;
  - не відшкодування у повному обсязі збитків, заподіяних псуванням, крадіжкою, недостачею або втратою майна, переданих суб'єкту господарювання;
  - не допуск представників митниці до майна, прийнятого суб'єктом господарювання для розпорядження, на письмову вимогу митниці;
  - порушення суб'єктом господарювання встановленого порядку розпорядження майном.

Розділом II Порядку 627 [9] визначено вимоги до складу митниці. На противагу достатньо детальним вимогам до власного складу митниці, вимоги до складу підприємства, на якому митниці можуть розміщувати товари за договором відповідального зберігання, жодним чином не деталізовано, а натомість лише констатовано, що такі вимоги визначаються адміністрацією підприємства, якому належить відповідний склад. Про необхідність закріплення вимог, відповідних чинному законодавству, до підприємств, з якими укладаються договори відповідального зберігання, йдеться у наукових працях [1, 2, 6], проте у них відсутні конкретні критерії вибору таких суб'єктів.

У працях [4-5] С. А. Попель відзначає також і відсутність нормативно-правового акта, який би регламентував процедуру відбору та визначав критерії вибору оцінювача для оцінювання товарів у митних

цілях, а також розкриває питання визначення організатора митного аукціону. Проте у грудні 2019 р. КМУ було прийнято постанову №1050, якою затверджено Порядок реалізації товарів на митних аукціонах, редукаціях та встановлено вимогу їх проведення в електронній торговій системі. При прийнятті Комісією рішення про недоцільність реалізації товарів на митних аукціонах вони мають бути реалізовані через спеціалізовані торговельні підприємства, вибір яких теж залишається невизначеним.

Засновуючись на аналізі чинного цивільного законодавства, законодавства про оцінку майна, майнових прав та оціночну діяльність та застосовуючи принципи економічної доцільності здійснення господарських операцій пропонуємо залежно від напрямку діяльності, з якого проводиться відбір, використання додаткових кваліфікаційних вимог до суб'єктів господарювання, яких залучають до розпорядження майном, що перейшло у власність держави за порушення митного законодавства. Зокрема, це:

1. За напрямом діяльності «Організація зберігання майна»:

– стан складських площ та наявність необхідних умов зберігання:

– умови зберігання майна відповідно до властивостей такого майна,

– дотримання торговельно-технологічних, санітарно-гігієнічних норм і вимог з пожежної безпеки тощо та їх відповідність принципу схоронності майна;

– обладнання складу системою охорони, у т. ч. обов'язково інженерно-технічними укріпленнями, технічними засобами охорони;

– можливість проведення навантажувально-розвантажувальних робіт на складі та прилеглий до складу території;

– забезпечення закритих складських приміщень та відкритих майданчиків зі зберігання автотранспорту системою сигналізації або цілодобового відеонагляду з можливістю виклику групи швидкого реагування;

– відсутність можливості підтоплення;

– належний стан санітарного режиму та проведення заходів боротьби зі шкідниками;

– достатність для зберігання орієнтовних обсягів майна;

– можливість надавати послуги зберігання й транспортування майна усією територією України, а також пов'язані послуги (навантаження, розвантаження тощо) самостійно або шляхом залучення на договірних засадах третіх осіб, які надають відповідні послуги;

– за потреби – характеристики облаштування та обладнання складських площ для зберігання товарів окремих категорій (наливні, насипні, громіздкі, негабаритні, пакетовані та інші товари, які потребують особливих умов зберігання);

– запропонована претендентом найменша вартість надання послуг щодо зберігання майна.

2. За напрямом діяльності «Організація оцінки майна»:

– наявність сертифіката суб'єкта оціночної діяльності, виданого відповідно до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», яким передбачено провадження практичної діяльності з оцінки майна за напрямами та спеціалізаціями в межах цих напрямів, що відповідають об'єкту, оцінку якого буде здійснювати;

– наявність кваліфікаційного свідоцтва суб'єкта оціночної діяльності, де зазначено відповідний об'єкту напрям оцінки (при залученні фізичної особи);

– досвід претендента та оцінювачів, які будуть залучені до проведення оцінки та підписання звіту про оцінку та висновку про вартість об'єкта оцінки, зокрема тих, які перебувають у трудових відносинах із таким учасником;

– досвід претендента та (або) оцінювача (оцінювачів), якого(их) він залучає до виконання робіт з оцінки з оцінки саме того об'єкта, оцінку якого планується здійснити;

– наявність зауважень до практичної діяльності з оцінки майна претендента та (або) оцінювача (оцінювачів), якого(их) він залучає до виконання робіт з оцінки, за останні 3 роки до дати проведення засідання;

– запропонована претендентом найменша вартість надання послуг з оцінки;

– запропонований претендентом найменший строк виконання робіт, якщо він не визначений в інформації про відбір суб'єкта оціночної діяльності.

3. За напрямом діяльності «Організація реалізації майна»:

– включення до Єдиного реєстру суб'єктів господарювання, які можуть здійснювати реалізацію безхазяйного майна та майна, що переходить у власність держави у відповідному регіоні (при реалізації за договорами комісії);

– технічні можливості для забезпечення організації реалізації майна та виконання взятих зобов'язань, зокрема: наявність складських приміщень та їх технічні характеристики; наявність технічних можливостей для транспортування майна;

– у разі необхідності наявність ліцензій чи інших дозволів на реалізацію окремих видів майна відповідно до вимог чинного законодавства;

– найменший розмір комісійної винагороди серед запропонованих;

– заявлений найкоротший термін реалізації майна;

– продаж майна виключно на умовах найвигоднішої цінової пропозиції;

– відсутність на реалізації майна, не проданого протягом шести та більше місяців;

– наявність власного веб-сайту у мережі Інтернет для продажу;

– наявність приміщень з відповідними умовами для зберігання, передпродажної підготовки демон-

страції майна (його зразків), що пропонується для продажу;

– підключення в якості оператора електронного майданчика до Електронної Торгової Системи (при реалізації товарів, зазначених у частинах першій, четвертій - шостій статті 243 МКУ, вартість однієї облікової одиниці (або об'єднаних в один лот) яких перевищує 20 мінімальних розмірів заробітної плати, встановленої на 1 січня відповідного року, а також транспортні засоби, повітряні, морські та річкові судна незалежно від їх вартості).

За інших рівних умов перевага надається суб'єкту господарювання, який поніс витрати, пов'язані з транспортуванням, зберіганням, оцінкою, сертифікацією майна тощо.

При визначенні суб'єкта господарювання, який здійснюватиме реалізацію технічно справних складників транспортного засобу, вивільнених у процесі утилізації транспортного засобу, перевага надається суб'єкту господарювання, з яким укладено договір про утилізацію.

4. За напрямом діяльності «Організація переробки, утилізації або знищення майна»:

– при знищенні спирту етилового, алкогольних напоїв, приладів для незаконного виготовлення спирту етилового, алкогольних напоїв, обладнання для промислового виробництва спирту етилового, алкогольних напоїв (у разі його нереалізації), виробничої, транспортної, споживчої тари (упаковки), етикеток, корків, засобів закупорки, марок акцизного податку (у тому числі підроблених) та тютюнових виробів, обладнання для промислового виробництва сигарет та цигарок, паперу цигаркового і фільтрів – відповідність вимогам Закону України «Про публічні закупівлі»;

– при переробці спирту етилового та алкогольних напоїв – на державних підприємствах – виробниках спирту, перелік яких визначається Мінекономіки за погодженням з ДПС;

– наявність у визначених законодавством випадках дозвільних документів (дозволів, ліцензій, експлуатаційних дозволів тощо) для проведення збирання, транспортування, переробки, утилізації або знищення орієнтовних обсягів майна або договорів про надання послуг з підприємствами, що мають такі дозвільні документи;

– можливість забезпечувати систему належних безпечних для здоров'я людини та довкілля умов знищення продукції;

– наявність технічних можливостей для знищення продукції;

– забезпечення знищення продукції з додержанням вимог відповідних нормативно-правових актів і нормативних документів;

– забезпечення знищення продукції такими методами, що унеможливають подальше відновлення первинних споживчих властивостей продукції;

– ведення обліку надходження і знищення продукції;

– забезпечення під час процедури знищення безперешкодного доступу до приміщень, де відбувається знищення, членам комісії та запрошеним представникам;

– забезпечення контролю за знищенням продукції та не допущення несанкціонованого їх використання;

– забезпечення відеофіксації процесу знищення в повному обсязі з наданням доступу до електронної форми відеозапису органу, що здійснив вилучення майна;

– дотримання вимог Закону України «Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції» від 14 січня 2000 р. № 1393-XIV (зі змінами) або інших дозвільних документів, що підтверджують безпечність знищення;

– найвигідніша цінова пропозиція.

5. За напрямом діяльності «Організація надання супутніх послуг»:

– вимоги встановлюються Комісією залежно від виду послуг, що надаються (навантажувально-розвантажувальні послуги, організація перевезення тощо).

Комісія здійснює на засіданні відбір за результатами розгляду та обговорення отриманої документації всіх претендентів. Комісією обирається переможцем той суб'єкт господарювання, який відповідає найбільше основним та додатковим кваліфікаційним вимогам та комерційна пропозиція якого є найкращою.

Якщо пропозиція двох чи більше суб'єктів господарювання є однаковою, то відбирається той суб'єкт, ступінь відповідності якого додатковим кваліфікаційним вимогам за оцінкою Комісії є кращою за інші.

За результатами голосування Комісія також може визначити суб'єкта господарювання, з яким може бути укладено договір у разі не укладення такого договору з переможцем відбору або його відмови від надання послуг за договором. Таким учасником відбору є суб'єкт господарювання, показники якого при оцінюванні документації є гіршими від переможця відбору, але кращими за інші (за їх наявності).

На засідання Комісії можуть бути запрошені представники суб'єктів господарювання, документація яких розглядається (за їх бажанням).

У разі наявності лише однієї комерційної пропозиції Комісія приймає рішення щодо повторного інформування. Якщо на засідання Комісії надійде комерційна пропозиція лише від претендента, який подавав свою пропозицію попередньо, Комісія приймає рішення про укладення з ним договору на надання послуг. При цьому претендент не може внести нову пропозицію та зобов'язаний підтвердити чинність попередньої пропозиції.

Після закінчення засідання Комісії складається протокол про результати проведення відбору, у якому зазначаються:

- відомості про учасників;
- результати голосування;
- обґрунтування визначення переможця відбору.

Протокол про результати відбору підписується всіма членами Комісії, які брали участь у голосуванні.

Якщо переможець відбору відмовляється або ухиляється від укладання договору, і Комісією не було визначено учасника відбору, з яким може бути укладено договір у такому випадку, то процедура проведення відбору, передбачена цими Методичними рекомендаціями, здійснюється повторно.

Обов'язковою умовою функціонування запропонованої Системи критеріїв є систематичне оновлення та доповнення існуючих і видалення невідповідних чинному законодавству вимог. Наприклад, у грудні 2019 року, також було конкретизовано особливості розпорядження підакцизними товарами. Так, на законодавчому рівні може бути й вирішено питання розробки та прийняття порядку утилізації транспортних засобів, зокрема й тих, що вилучаються

митницею. Такі зміни повинні отримуватись від профільного департаменту Держмит-служби у формі перегляду змісту відповідної частини методичних рекомендацій з окремих питань організації роботи митниць з розпорядження майном, що переходить у власність держави.

Висновок. Отже, в Україні існує потреба в удосконаленні процедури відбору суб'єктів господарювання для розпорядження майном, яке переходить у власність держави, що передбачає визначення критеріїв відбору, їхньої оцінки відповідними Комісіями з метою забезпечення вибіркової, повноти та достатності здійснення реалізації способів розпорядження майном, що перейшло у власність держави. Враховуючи наведене, автором запропоновано створення Системи критеріїв на основі кваліфікаційних вимог за відповідними напрямками діяльності. Отже, подальшими науковими розвідками мають бути питання вдосконалення організації роботи Комісій щодо здійснення митницями операцій з майном, що переходить у власність держави за порушення митного законодавства.

Література:

1. Бондаренко В. А. Посилення контролю за відповідальним зберіганням майна, вилученого митницями за порушення митного законодавства *Актуальні проблеми забезпечення національної безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі* : збірник тез III науково-практичної інтернет-конференції (м. Хмельницький, 17-24 травня 2019 р.). С. 112-114.
2. Попель С. А. Проблематика залучення підприємств-зберігачів до операцій з майном, що вилучається чи приймається на зберігання митницями. *Актуальні проблеми експертизи товарів*: веб-сайт. URL: <http://expertuztov.forumotion.me/t44-topic> (дата звернення: 25.02.2020).
3. Попель С. А. Проблемні аспекти відбору підприємств, які надають послуги з переробки або знищення (утилізації) майна, що перейшло у власність держави за порушення митного законодавства. *Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки*: збірник наукових статей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (16-17 квітня 2020 р.). Частина 1. – Дніпро: НМетАУ, 2020. С.142-147.
4. Попель С. А. Особливості відбору суб'єктів оціночної діяльності, які залучаються митницями для визначення вартості майна. *Фіскальна політика в умовах макроекономічної стабілізації*: збірник матеріалів V Науково-практичного інтернет-семінару (м. Ірпінь, 24 лютого – 6 березня 2020 р.). Ірпінь: НДІ фіскальної політики, 2020. 197 с. С.116-118.
5. Попель С. А. Напрями вдосконалення механізму відбору суб'єктів господарювання, які залучаються митницями для реалізації майна. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Випуск 5 (22). С. 43-50.
6. Прус Л. Р. Формування вимог до суб'єктів господарювання, яких залучають митниці ДФС для відповідального зберігання. *Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки*: збірник наукових статей за матеріалами V Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю (м. Дніпро, 11 – 12 квітня 2019 р.). Частина 1. Дніпро: НМетАУ, 2019. С. 160-161.
7. Романюк У. В. Сутність та види товарів, що вилучаються чи приймаються на зберігання митницями, та операції з ними *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. №4. С.270-274.
8. Митний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 15.02.2020).
9. Про затвердження Порядку роботи складу митниці ДФС: Наказ Мінфіну від 30.05.2012 № 627. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1097-12> (дата звернення: 20.02.2020).

References:

1. Bondarenko, V. A. (2019). Strengthening of control over responsible storage of property seized by customs for violation of customs legislation. *Zbirnyk tez III naukovo-praktychnoi internet-konferentsii (m. Khmelnytskyi, 17-24 travnia 2019 r.)* [Topical Issues of National Security and Simplification of International Trade Procedures]. Khmelnytsky: NDCMS, 112-114 [in Ukrainian].
2. Popel, S. A. (2019). Issues of involvement of custodian enterprises in operations with seized or cleared customs property. *Actual Problems of Theory and Practice of Examination of Goods*: web-site. Retrieved from <http://expertuztov.forumotion.me/t44-topic>. [in Ukr.].
3. Popel, S. A. (2019). Problematic aspects of selection of enterprises providing services for recycling or destruction (recycling) of property passed into state ownership for violation of customs law. *Zbirnyk naukovykh statei za materialamy VI Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii (16 – 17 kvitnia 2020 r.)* [Actual problems of socio-economic systems in the conditions of

- transformation economy: Collection of scientific articles on the basis of materials of VI All-Ukrainian scientific-practical conference (April 16 - 17, 2020)]. Part 1. - Dnipro: NMetAU, 489 p., 142-147 [in Ukrainian].
4. Popel, S. A. (2019). Features of the selection of valuation entities involved by customs to determine the value of property. *Zbirnyk materialiv V Naukovo-praktychnoho internet-seminaru* [Fiscal Policy in the Context of Macroeconomic Stabilization: Proceedings of the V Scientific and Practical Online Seminar (Irpın, February 24 - March 6, 2020)]. Irpın: Fiscal Policy Research Institute, 197 p., 116-118 [in Ukrainian].
  5. Popel, S. A. (2019). Areas of improvement of the mechanism of selection of business entities involved in customs for sale of property. *Eastern Europe: Economy, Business and Management*, 5 (22), 43-50 [in Ukrainian].
  6. Prus, L. R. (2019). Formation of requirements for business entities that are attracted by the Customs DFS for responsible storage. *Zbirnyk naukovykh statei za materialamy VI Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii (16 – 17 kvitnia 2020 r.)* [Actual problems of socio-economic systems in the conditions of transformation economy: Collection of scientific articles on the basis of materials of VI All-Ukrainian scientific-practical conference (April 16 - 17, 2020)]. Part 1. - Dnipro: NMetAU, 489 p., Part 1, Dnipro: NMetAU, 160-161 [in Ukrainian].
  7. Romaniuk, U. V. (2019). The nature and types of goods seized or accepted by customs and their operations. *Comparative analytical law*, 4, 270-274. doi: <https://doi.org/10.32782/2524-0390/2019.4.74>.
  8. Verkhovna Rada of Ukraine (2012). Customs code of Ukraine. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> [in Ukrainian].
  9. Ministry of Finance of Ukraine (2012). On Approval of the Procedure of the Customs Service of the State Customs Service (Order № 627, May 30). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1097-12> [in Ukrainian].
-

Ця робота ліцензована Creative Commons Attribution 4.0 International License